

חנה ברטלר

בת פני (צפורה) ומשה

נולדה: ל' אב ה'תרס"ד - 10.8.1907

עלתה לארץ: 1935

נפטרה: י"ד שבט ה'תשנ"ג - 5.2.1993

לפני יותר מ- 85 שנה נולדה חברתנו חנה בעיר זבלוטוב. במה שנקרא אז פרוסיה המזרחית ואח"כ פולין. האב היה סוחר אמיד ומצב המשפחה נוח ומבוטס.

אך מלחמת העולם ה- 1 פרצה וטרפה את כל הקלפים - וחנה רק ילדונת בת 7, המטלטלת עם המשפחה שירדה מנכסיה ומגיעה עד וינה-אוסטריה.

מגיל צעיר מאוד עמדה חנה על דעתה ועשתה את רצונה, ולא פעם בניגוד לרצון הוריה או לדעה המקובלת בסביבתה. היא פרצה מתוך מסגרת משפחתה המסורתית-דתית והצטרפה אל תנועת הנוער הציונית "תכלת-לבן" (בלאו-ווייס) ועוד לפני-כן עסקה בהתלהבות בהתרמה ואיסוף כספים למען הקרן-הקימת לישראל (קק"ל).

אח"כ החליטה לעלות לארץ, וכדי להכשיר עצמה לחיי עבודה בפלשתינה (א"י) הצטרפה לקיבוץ "הכשרה" בגאליציה.

מכיוון שזמן קצר לפני עלייתה, תפסו הבריטים את אונית המעפילים "וולוס", החזירוה לאירופה ופזרו את המעפילים למקומות הולדתם, החליטה חנה להתחכם לשלטון המנדט הבריטי, והגיעה לארץ במסווה של תיירת שבאה רק להשתתף כנציגת ויצ"ו בקונגרס בתל-אביב.

לאחר ימים מועטים אצל קרובת משפחה, החליטה שאיננה רוצה להסתמך ולהשען על עזרתה, ויצאה לחפש לה עבודה וחברה מתאימה.

כך הגיעה לקיבוץ דורות שבדרום והשתלבה בו. כמו כולם באותם ימים, עבדה בכל מקום שהתבקשה וגם למדה לאחוז בנשק ולצאת לשמירה. כ- 7 שנים חיה בדורות ואח"כ עברה אלינו לקיבוץ אשדות יעקב.

חנה אהבה מאוד ילדים, אך חששה שאת הבעיות בתחום הראיה והמגבלות בעיניה, תוריש גם לילדיה, ולכן החליטה החלטה קשה וכואבת אמנם, אך גם הגיונית ביותר לדעתה, והיא: לא להנשא ולא ללדת ילדים.

את כל תשוקתה למשפחה השקיעה בנסיונות להעלות ארצה את משפחתה שנותרה באירופה. האב נפטר, אח אחד נספה בשואה, ובמאמצים רבים של 2 חברי אשדות שהיו בשליחות באירופה, הצליחו לאתר ולמצוא ולהביא ארצה את האם החולה ואח אחד ששרדו.

אמה הספיקה לחיות רק זמן קצר בארץ ונפטרה ב- 1949, וחנה שטיפלה בה במסירות עד מותה, נותרה רק עם הידיעה שעשתה כל מה שהיה ביכולתה ולקבל את הדין בהשלמה.

אמנם מראש החליטה לא להנשא וללדת, אך לא היתה בודדה. כי נפשה נקשרה בעבותות של ידידות עמוקה אל נפשה של קלרה אשנדורף ז"ל ידידתה. את קלרה וחנוך בנה ואח"כ גם את ילדיו של חנוך ראתה כבני משפחתה אשר מעולם לא הקימה.

כל חייה היתה נחבאת אל הכלים, צנועה עד כדי סגפנות. מבקשת להשאר עצמאית כל הזמן, נאבקה בהחלטות הרופאים, החליטה שהכי מהר תוכל להחלים בחדרה, רצתה לא להכביד ולא להיות תלויה בחסדי מישהו. רצתה תמיד לתת ולהעניק למקורבים אליה ולעצמה לא בקשה דבר.

חנה אהבה לעבוד בחוץ, באויר החופשי, הפתוח בשדה בעיקר בגן-הירק. כאשר לא יכלה להמשיך עוד בעבודת האדמה עברה לעבוד במחסן הבגדים בתיקון וסידור הגרביים, וכמו תמיד בסדר ובדייקנות מופתית. נעים היה לשוחח עמה ולהקשיב לעברית הנפלאה שבפיה. חנה בחרה למות באמצע חודש שבת, בויוק לקראת הפריחה והלבלוב בטבע שכל-כך אהבה, ולצערך לא יכלה לטייל ולהנות ממנו בשנותיה האחרונות.

חנה - אשה חזקה, עקשנית, נלחמת על דעותיה, נאבקת בעוז בכל הקשיים, לא מוותרת. עכשיו חנה, הגיע העת לנוח מכל המאבקים. נוחי בשלום חברתנו חנה.

יום הקבורה: י"ד שבט תשנ"ג

עמליה ד.

